

METODICKÉ VYSVĚTLIVKY K VYPLNĚNÍ DOTAZNÍKU VŠPO 13

V souladu s usneseními vlády ČR č. 596 ze dne 18. 6. 2003, č. 1575 ze dne 7. 12. 2005 a č. 253 ze dne 29. 3. 2010 vytváří ČSÚ v úzké spolupráci s ÚZIS ČR konzistentní systém statistických informací o osobách se zdravotním postižením. Reaguje tak na potřeby národních i mezinárodních organizací a institucí, které se zabývají touto problematikou.

K tomuto účelu byl sestaven následující dotazník, zásadně vycházející ze struktury dotazníku, který byl využit ke sběru informací před 5 roky při prvním šetření svého druhu (pod označením VŠPO 07).

V úvodu je uvedena definice zdravotně postižené osoby, která vysvětluje tento pojem a která je závazná pro vyplnění tohoto dotazníku:

Definice zdravotně postižené osoby:

„Zdravotně postiženou je osoba, jejíž tělesné, smyslové a/nebo duševní schopnosti či duševní zdraví jsou odlišné od typického stavu a lze oprávněně předpokládat, že tento stav potrvá déle než 1 rok. Odlišnost od typického stavu musí být takového druhu či rozsahu, že obvykle způsobuje omezení nebo faktické znemožnění společenského uplatnění dané osoby.“

Podkladem pro vyplnění dotazníku je zdravotnická dokumentace vybraného pacienta. Není nezbytně nutné kvůli tomuto šetření zvat pacienta na prohlídku. Dotazník je anonymní, neuvádějte prosím jméno ani rodné číslo pacienta. Ochrana důvěrnosti údajů pacientů je zaručena zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů, stejně jako zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů.

I. Identifikace respondenta

1. ID ČÍSLO lékaře / ústavu sociální péče – toto číslo opište z průvodky na všechny dotazníky, které budete za pacienty vyplňovat. Ty pak spolu s vyplněnou průvodkou zašlete ČSÚ.

2. Pořadové číslo pacienta – jednotlivé pacienty, za které vyplníte dotazník VŠPO 13, označte čísly 1, 2, 3...

II. Základní informace o pacientovi

3. Pohlaví: Běžné rozlišení muž resp. žena.

4. Rok narození: Do šetření mohou být zařazeni pacienti narození **do konce roku 2012**. Napište ve tvaru RRRR (např.: 1963).

5. Okres bydliště: Napište pouze okres bydliště pacienta.

6. Rodinný stav: Zakroužkujte jedinou odpověď podle současného právního stavu (včetně registrovaného partnerství).

- svobodný/á, tzn. nikdy ženatý/vdaná

- ženatý/vdaná, včetně registrovaného partnerství

- ovdovělý/á (ne znovu ženatý/vdaná), včetně ovdovělých z registrovaného partnerství

- rozvedený/á (ne znovu ženatý/vdaná), tj. soudně potvrzený rozvod i zrušené registrované partnerství

7. Bydlení v domácnosti: Uveďte, zda pacient bydlí v domácnosti s další osobou.

- žije sám/sama

- manžel/ka, včetně registrovaného partnerství

- druh/družka, včetně rozvedené osoby žijící nadále s bývalou manželkou/manželem

- rodič

- prarodič

- syn/dcera

- vnuk/vnučka

- jiná osoba

- není známo

8. Nejvyšší dosažené vzdělání: Zařaďte pacienta podle nejvyššího dosaženého a ukončeného vzdělání do odpovídající kategorie.

- bez vzdělání – nedokončený vzdělávací program základního vzdělávání, základního vzdělávání v základní škole speciální (dříve pomocné školy)
- základní – úspěšně ukončený vzdělávací program základního vzdělávání v základní škole (dříve i ve zvláštní škole) nebo v základní škole speciální (dříve pomocné školy), na nižším stupni šestiletého nebo osmiletého gymnázia nebo v odpovídající části osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře; úspěšně ukončený kurs pro získání základního vzdělání
- střední bez maturity – úspěšně ukončený vzdělávací program středního vzdělávání v délce 1 až 3 let denní formy vzdělávání bez maturity (s výučním listem i bez výučního listu)
- střední s maturitou – úspěšně ukončený vzdělávací program šestiletého nebo osmiletého gymnázia, vzdělávací program v délce 4 let denní formy vzdělávání ukončený vykonáním maturitní zkoušky, vzdělávací program nástavbového studia v délce 2 let denní formy vzdělávání nebo vzdělávací program zkráceného studia pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou; zahrnuje i pomaturitní kursy
- vyšší odborné resp. vysokoškolské – úspěšně ukončený vzdělávací program konzervatoře či úspěšně ukončený akreditovaný studijní program vyšší odborné školy (VOŠ) nebo vysoké školy (bakalářský, magisterský nebo doktorský).

III. Údaje o zdravotním postižení pacienta a související otázky

9. Zdravotní postižení:

Do šetření **NEJSOU** zahrnuti pacienti s mírou postižení 0 (žádné resp. minimální postižení) - viz následující tabulka.

Šetření se týká pacientů až od míry postižení 1 – (lehké postižení) - viz příloha č. 1, str. 6 - 8.

0) Žádné resp. minimální postižení	<ul style="list-style-type: none">- Tuberkulóza inaktivní - bez funkčního omezení- Zjištění HIV infekce bez klinických příznaků- Alkoholismus I. a II. fáze- Anemie - mírné projevy- Ztráta sleziny dospělých- Hyperfunkce štítné žlázy - jen vegetativní projevy- Stav po strumektomii pro nezhojné onemocnění dobře kompenzovaný léčbou- Poruchy srdečního rytmu - hemodynamicky nebo prognosticky málo významné- Chronický zánět průdušek - bez poruch ventilace- Astma bronchiale - bez trvalého omezení funkce, s občasnými záchvaty- Divertikly bez funkčních poruch- Funkční hyperbilirubinemie- Epilepsie - velké záchvaty s více jak ročními pauzami nebo malé záchvaty s pauzami několik měsíců- Ekzém - projevy na predilekčních místech, řídké exacerbace- Chronická střevní onemocnění bez poruch pasáže při zavedené léčbě
---	--

Typ postižení

Za tělesné postižení se považuje postižení vzniklé v důsledku úrazu či jiné příčiny způsobující ztrátu nebo poruchu funkce končetin či jiné části těla, které způsobuje omezení nebo faktické znemožnění společenského uplatnění (viz závazná definice zdravotního postižení výše), např. ztráta prstů na ruce/noze, monoparéza, monoplegie, paraplegie, hemiplegie, kvadruplegie, atd.

Za mentální postižení se považuje lehká, středně těžká, těžká a hluboká mentální retardace.

Za duševní postižení se považují organické a neorganické duševní poruchy (např. autismus, psychózy, demence atd.).

Za vnitřní postižení se považují další onemocnění (např. nemoci nervové, dýchací a oběhové soustavy, novotvary, infekční a endokrinní nemoci atd.), která významně ovlivňují některou ze základních životních potřeb/funkcí (mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání, péče o hygienu apod.) a začlenění/uplatnění ve společnosti (viz definice zdravotního postižení výše a příklady v příloze 1).

Vyplňte údaje podle níže uvedeného číselníku. U vnitřního postižení uveďte kód diagnózy dle MKN-10. Pokud pacienta můžete zařadit do více typů postižení, **vyplňte všechny odpovídající možnosti**.

Číselník zdravotního postižení:

<u>I. Rok počátku postižení</u>	<u>II. Příčina postižení</u>	<u>III. Míra postižení</u> viz příloha č. 1	<u>IV. Potřeba pomůcky</u> <u>vč. vodícího</u> <u>a asistenčního psa</u>
Uveďte rok ve tvaru RRRR. Pokud nelze určit přesný rok začátku zdravotního postižení , (např. pokud se postižení vyvinulo postupně následkem dlouhotrvající nemoci), uveďte kód 9999 t.j. není známo	1 vrozené postižení 2 způsobené úrazem 3 způsobené nemocí 4 stařecká polymorbidita 8 jiné 9 není známo	1 lehké 2 středně těžké 3 těžké 4 velmi těžké	0 žádnou nepotřebuje 1 má odpovídající 2 má nevyhovující, nedostatečnou 8 jiné 9 není známo

II. Příčina postižení:

- vrozené postižení – zdravotní postižení vzniklé před narozením, popř. v důsledku perinatálních komplikací
- způsobené úrazem – zdravotní postižení vzniklé po narození (např. úraz v domácnosti, školet, zaměstnání, v souvislosti s dopravní nehodou, trestným činem aj.)
- způsobené nemocí – zdravotní postižení vzniklé v důsledku akutní či chronické nemoci
- stařecká polymorbidita – přítomnost více chorob současně objevujících se ve stáří (vč. stařecké křehkosti)
- jiné – nehodí se ani do jedné kategorie
- není známo – příčina není známa

III. Míra postižení – viz příloha 1: Orientační tabulka pro stanovení míry zdravotního postižení (str. 6 až 8), kde jsou uvedeny pouze příklady druhů postižení podle jednotlivých měr postižení. Do šetření se nezahrnují pacienti s žádným nebo minimálním postižením (viz bod 9. Zdrav.postižení).

IV. Potřeba pomůcky – zdravotní, kompenzační a asistenční pomůcky (mobilní a nemobilní), vč. vodícího a asistenčního psa – např. berle, hole, chodítka, vozíky, klozetová (toaletní) křesla, madla, polohovací lůžka, pomůcky pro zrakově a sluchově postižené atd.

10. Důsledky zdravotního postižení:

- omezení mobility – pacient se špatně pohybuje, např. má problémy s pohybem po domácnosti, nebo má problémy s přemísťováním se z místa na místo, má problémy s vycházením z domu atd.
- omezení orientace – např. pacienti s těžkým zrakovým postižením, mentálně postižený pacient, popř. sluchově postižený pacient
- omezení sebeobsluhy – pacient má problémy s koupáním, oblékáním se, použitím WC a jinými základními činnostmi
- omezení ve vedení domácnosti – omezení v důsledku zdravotního postižení např. při úklidu bytu, praní, mytí nádobí, drobných domácích pracích apod.
- omezení příjmu informací – pacient není schopen si informace zapamatovat, pacient má postižení, které mu brání příjmu informací např. nevidomý, neslyšící atd.
- omezení komunikační schopnosti – pacient má problémy s komunikací např. neslyšící, prelingválně neslyšící, mentálně postižený atd.
- omezení stravovacích možností – pacient není schopen se sám najíst, popř. uvařit si, brání mu v tom objektivní okolnosti
- omezení způsobilosti k právním úkonům – soud stanoví opatrovníka pacienta a zároveň i úkony, které osoba nesmí činit sama
- jiné omezení

11. Rozsah potřeby péče:

Důležitý je současný stav pacienta. Pokud k pacientovi dochází (je mu poskytována) pomoc jednou nebo několikrát týdně na několik hodin, vyplňte možnost „pomoc několik hodin denně“. Pokud k pacientovi dochází pomoc pouze jednou nebo dvakrát do měsíce a méně, vyplňte „úplná soběstačnost“.

- úplná soběstačnost – pacient nepotřebuje vůbec žádnou pomoc
- pomoc několik hodin denně – pacient potřebuje pomoc do 4 hodin denně
- celodenní pomoc – k pacientovi dochází pomoc na více jak 4 hodiny a maximálně 12 hodin denně
- nesoběstačnost (cca 24 h denně) – pacient se neobejde bez pomoci celý den, tzn. cca 24 hodin
- není známo

12. Pomoc zajišťují:

Jedná se o případy pomoci zdravotně postižené osobě, kdy tato osoba není schopna vykonávat běžnou činnost samostatně.

- nejbližší příbuzní jako jsou: matka, otec, manžel, manželka, syn, dcera, bratr, sestra, popřípadě druh, družka ...
- vzdálenější příbuzní: teta, strýc, bratranec, sestřenice, tchán, tchýně ...
- osobní asistent – pomoc jiné fyzické osoby bez časového omezení (dle § 39 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách)
- sousedé, přátelé – lidé bydlící v blízkosti postižené osoby nebo mající s postiženou osobou vztah jiný než příbuzenský
- pečovatelská služba – pomoc jiné fyzické osoby ve vymezeném čase (dle § 40 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách)
- poskytovatel zdravotní péče – pomoc poskytovaná pracovníkem registrovaného poskytovatele zdravotní péče (např. domácí péče, LDN atd.)
- bez zajištěné péče
- jiné osoby – specifikujte druh péče (např. tíšňová péče, průvodcovské a předčitatelské služby, odlehčovací služby apod.)
- není známo

13. Bydlení

- standardní byt (s bariérami)
- standardní byt s bezbariérovými úpravami
- byt zvláštního určení – byt speciálně upravený pro potřeby osob s těžkým zdravotním postižením
- byt v domě zvláštního určení
- byt v domě s pečovatelskou službou
- chráněné bydlení – bydlení v bytě v běžné zástavbě, který je specializovaným zařízením **ve vlastnictví poskytovatele sociální služby**, majícím charakter domácnosti. Sociální služba je určena osobám, jejichž schopnosti jsou sníženy zejména v oblastech osobní péče a péče o domácnost. Tyto osoby se v chráněném bydlení učí soběstačnosti
- podporované bydlení – služba je poskytována stejným klientům jako u chráněného bydlení, je však poskytována **ve vlastním bytě uživatele** a podstatou služby je pomoc s vedením domácnosti včetně hospodaření, péče o byt, popř. pomoci v oblasti osobní péče
- lůžko v zařízení sociální péče
- jiné pobytové služby (azylový dům apod.)
- bez domova
- není známo

Vyplňte pouze v případě, že pacient žije v zařízení sociální péče. Jinak pokračujte otázkou 17.

14. Zřizovatel zařízení:

- stát – zřizovatel je MPSV
- kraj – zřizovatel je kraj
- obec – zřizovatel je obec, město
- církev – zřizovatel je církev
- soukromý subjekt – zřizovatel je soukromá osoba nebo organizace včetně neziskových organizací
- jiné (specifikujte) – jiný zřizovatel, než jsou uvedené předchozí případy

15. Kapacita zařízení:

Rozhodující je celkový počet míst v zařízení.

16. Datum nástupu do zařízení:

Vyplňte **měsíc a rok** nástupu do zařízení, **minimálně však rok** tohoto nástupu.

IV. Ekonomická situace pacienta

Pokud bude lékař znát i ekonomickou situaci pacienta, vyplní otázky č. 17 až 18.

17. Ekonomická aktivita

Rozhodující je současný stav. Do položky „zaměstnaný/á“ spadá např. zaměstnanec, ale i OSVČ, člen družstva apod. Do položky „pracující důchodce/důchodkyně“ a „nepracující důchodce/důchodkyně“ patří příjemce invalidního nebo starobního důchodu.

18. Pobírání sociálních dávek

Zahrnuje **pouze opakované sociální dávky**, nikoliv dávky jako je např. příspěvek na zvláštní pomůcku (úprava bytu, zakoupení a úpravy motorového vozidla).

- invalidní důchod pro invaliditu 1. stupně (dávka důchodového pojištění)
- invalidní důchod pro invaliditu 2. stupně (dávka důchodového pojištění)
- invalidní důchod pro invaliditu 3. stupně (dávka důchodového pojištění)
- jiný důchod z důchodového pojištění (starobní, vdovský, vdovecký, sirotčí)
- příspěvek na péči (podle zákona o sociálních službách)
- příspěvek na mobilitu (dle zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením)
- dávka státní sociální podpory (např. přídavek na dítě, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, dávky pěstounské péče)
- dávka pomoci v hmotné nouzi, tj. dávka poskytovaná z důvodu sociální potřeby (nepříznivé ekonomické situace) jako např. příspěvek na živobytí nebo doplatek na bydlení
- nepobírá žádný důchod ani sociální dávky
- není známo

PŘÍLOHA 1: ORIENTAČNÍ TABULKY PRO STANOVENÍ MÍRY ZDRAVOTNÍHO POSTIŽENÍ

<p>0) Žádné resp. <i>minimální</i> postižení</p> <p>POZOR, nespadají do šetření</p>	<ul style="list-style-type: none">- Tuberkulóza inaktivní – bez funkčního omezení- Zjištění HIV infekce bez klinických příznaků- Alkoholismus I. a II. fáze- Anemie – mírné projevy- Ztráta sleziny dospělých- Hyperfunkce štítné žlázy – jen vegetativní projevy- Stav po strumektomii pro nezhoubné onemocnění dobře kompenzovaný léčbou- Poruchy srdečního rytmu – hemodynamicky nebo prognosticky málo významné- Chronický zánět průdušek – bez poruch ventilace- Astma bronchiale – bez trvalého omezení funkce, s občasnými záchvaty- Divertikly bez funkčních poruch- Funkční hyperbilirubinemie- Epilepsie – velké záchvaty s více jak ročními pauzami nebo malé záchvaty s pauzami několik měsíců- Ekzém – projevy na predilekčních místech, řídké exacerbace- Chronická střevní onemocnění bez poruch pasáže při zavedené léčbě
--	---

ORIENTAČNÍ TABULKY PRO STANOVENÍ MÍRY ZDRAVOTNÍHO POSTIŽENÍ SPADAJÍCÍ DO ŠETŘENÍ

<p>1) Lehké postižení</p>	<ul style="list-style-type: none">- Tuberkulóza s funkčními omezeními lehkého stupně- AIDS-syndrom lymfadenopatie – lehká alterace celkového stavu- Anemie- středně těžké projevy- Ztráta sleziny u dětí do 15 let- Diabetes mellitus kompenzovaný léčbou bez komplikací- Hyperfunkce štítné žlázy – lehčí projevy (přetrvávající tachykardie, značná ztráta hmotnosti atd.)- Hypofunkce štítné žlázy bez ohledu na příčinu neúplně kompenzovaná substitucí- Poruchy psychického vývoje dětí – lehké formy- Porucha osobnosti a chování u dospělých – středně těžký stupeň- Lehká mentální retardace – horní pásmo (IQ 65 – 69)- Stav po úrazu hlavy s lehkou poruchou mozkových funkcí- Stavy po cévních mozkových příhodách – lehké poruchy- Epilepsie - velké záchvaty s pauzami několika měsíců nebo malé záchvaty s týdenními pauzami- Schizofrenie apod. – lehká forma- Parkinsonova choroba – lehká forma (ojedinělé mimovolné pohyby)- Monoparéza, akroparéza, lehká reziduální paréza- Strabismus u dětí- Střední slabozrakost (vizus s korekcí 6/ 18 - 6/ 60)- Oboustranná středně těžká nedoslýchavost (ztráta sluchu v rozsahu 41 až 55 dB)- Koordinační poruchy a poruchy rovnováhy – lehká forma- Astma bronchiale – lehké perzistující astma 2. stupně- Nemoci plic s mírnou funkční poruchou (FEV1 je rovno nebo větší než 80% náležitých hodnot)- Srdeční postižení bez podstatného snížení výkonnosti (NYHA I)- Jaterní onemocnění s lehkou funkční poruchou- Ledvinné postižení s lehkou poruchou funkce- Inkontinence moče lehkého stupně- Jednostranná ztráta prsu- Jizvy po popálení nebo poleptání na ploše do 40 % kůže- Ekzém – časté exacerbace, s výraznými projevy- Osteoartróza - postižení jednoho nebo dvou nosných kloubů s RTG projevy a omezení hybnosti zpravidla o čtvrtinu a více- Bechtěrevova choroba I.- II. stupně- Degenerativní změny na páteři a ploténkách s lehčími funkčními projevy (zpravidla postižení více úseků páteře s občasnými projevy nervového a svalového dráždění)- Ztráta nejvýše dvou prstů na jedné ruce- Ztráta všech prstů na jedné noze- Chronická střevní onemocnění s lehkými poruchami pasáže při zavedené léčbě
---------------------------	---

2) Středně těžké postižení

- Tuberkulóza s funkčními omezeními středně těžkého stupně
- AIDS – syndrom lymfadenopatie se středně těžkou alterací celkového stavu a výkonnosti
- Zhoubný nádor po léčbě, se stabilizací zdravotního stavu (po 2 až 5 letech)
- Anemie – stavy s výraznými projevy
- Chronická lymfatická leukémie – mírné projevy klinické a laboratorní
- Diabetes mellitus kompenzovatelný léčbou, s občasným metabolickým kolísáním a počínajícími komplikacemi
- Hyperfunkce štítné žlázy - těžší projevy, s přetrvávajícími orgánovými a psychickými změnami
- Hypofunkce štítné žlázy bez ohledu na příčinu neúplně kompenzovaná substitucí s komplikacemi a se snížením výkonnosti organismu
- Poruchy psychického vývoje dětí – středně těžké formy
- Porucha osobnosti a chování u dospělých – těžký stupeň
- Lehká mentální retardace – střední a dolní pásmo (IQ 50 – 64)
- Stavy po cévních mozkových příhodách – středně těžké funkční poruchy
- Stav po úrazu hlavy se středně těžkou poruchou mozkových funkcí
- Alkoholismus III. a IV. fáze
- Schizofrenie apod. – středně těžké formy
- Monoplégie, hemiparéza, paraparéza, lehčí kvadruparéza
- Epilepsie – velké záchvaty s pauzami několika týdnů nebo malé záchvaty s pauzami několik dní
- Parkinsonova choroba – středně těžká forma
- Ztráta jednoho oka
- Silná slabozrakost (vizus 6/60 – 3/60),
- Oboustranná těžká nedoslýchavost (ztráta sluchu v rozsahu 56 až 70 dB)
- Koordinační poruchy a poruchy rovnováhy – středně těžká forma
- Astma bronchiale – středně těžké perzistující astma 3. stupně
- Nemoci plic se středně těžkou funkční poruchou (FEV1: 80 - 50 % náležitých hodnot)
- Srdeční postižení s poklesem výkonu při obvyklém tělesném zatížení (NYHA II)
- Chronické recidivující vředy žaludku a dvanácterníku s trvalým výrazným snížením výživy a výkonnosti a s komplikacemi
- Částečné odstranění žaludku s komplikacemi (např. dumpingový syndrom)
- Slabost svěrače řiti s občasným odchodem stolice
- Jaterní onemocnění – střední těžké poruchy funkce
- Stav po transplantaci jater – po více než 2 letech s dobrou funkcí štěpu
- Ledvinné postižení – středně těžké poruchy funkce
- Inkontinence moče středně těžkého stupně
- Transplantace ledviny – stav po více než 2 letech s dobrou funkcí štěpu
- Ztráta penisu
- Oboustranná ztráta prsu
- Ekzém – rozsáhlé dlouhodobě recidivující formy s podstatným snížením celkové výkonnosti
- Zohyzďující znetvoření tváře, těžké deformity kostí a měkkých částí ovlivňujících mimiku, artikulaci, žvýkání apod.
- Jizvy po popálení nebo poleptání na ploše nad 40 % kůže
- Bechtěrevova choroba III.- IV. stupeň
- Degenerativní změny na páteři a ploténkách se středně těžkými funkčními projevy zpravidla více úseků páteře, s recidivujícími silnými projevy nervového a svalového dráždění
- Osteoartróza - těžké postižení dvou nosných kloubů nebo více velkých kloubů nebo těžké postižení většiny malých kloubů s pokročilými RTG projevy a omezení hybnosti zpravidla o více než jednu třetinu
- Malý vzrůst do 140 cm
- Ztráta jedné celé ruky nebo její části
- Ztráta obou palců nebo tří nebo čtyř prstů na obou rukou
- Ztráta všech prstů na obou nohách
- Ztuhnutí ramenního kloubu v nepříznivém postavení
- Ztuhnutí obou kolenních kloubů nebo jednoho kolenního kloubu v nepříznivém postavení
- Chronická střevní onemocnění se středně těžkými poruchami pasáže při zavedené léčbě a snížením výkonnosti

3) Těžké postižení	<ul style="list-style-type: none"> - Tuberkulóza s funkčními omezeními těžkého stupně s komplikacemi - AIDS – syndrom lymfadenopatie s těžkou alterací celkového stavu a výkonnosti - Diabetes mellitus s rozvinutými chronickými komplikacemi (diabetická angiopatie, neuropatie, retinopatie) - Středně těžká mentální retardace (IQ 35 - 49) - Poruchy psychického vývoje dětí - těžké formy - Stav po cévních mozkových příhodách – těžké poruchy - Stav po úrazu hlavy s těžkou poruchou mozkových funkcí, s podstatným snížením výkonnosti - Parkinsonova choroba – těžká forma (tremor, rigidita, bradykinéza) - Epilepsie – velké záchvaty týdně nebo malé záchvaty s pauzami několik dní - Těžší kvadraparéza, hemiplegie - Slabozrakost u dětí a mladistvých do skončení povinné školní docházky (vizus 6/60 – 3/60) - Těžce slabý zrak – (vizus s korekcí 3/ 60 až 1/ 60) - Získaná oboustranná praktická nebo úplná hluchota u dětí, která se vyskytla až po rozvinutí řeči - Oboustranná praktická nebo úplná hluchota u dospělých - Srdeční postižení s poklesem výkonu při středně těžkém tělesném zatížení (NYHA III) - Astma bronchiale – těžké perzistující astma 4. stupně - Nemoci plic s těžkou funkční poruchou (FEV1: 50- 30 % náležitých hodnot) - Totální odstranění žaludku - Trvalá kolostomie - Jaterní onemocnění – těžké poruchy - Ledvinné postižení – těžká porucha funkce - Inkontinence moče těžkého stupně - Umělý vývod moče - Ekzém – zvláště nepříznivý průběh, stále trvající - Osteoartróza – těžké deformační postižení tří a více nosných kloubů nebo rozsáhlé deformující postižení malých kloubů, rychle progredující, pohyb omezen zpravidla o více než polovinu. - Bechtěrevova choroba – V. stupeň, se ztuhlostí více úseků páteře nebo velkých kloubů, s poruchou ventilace, srdečního výkonu a celkové výkonnosti - Degenerativní změny na páteři a ploténkách s těžkými funkčními projevy více úseků páteře, s trvalými silnými projevy nervového a svalového dráždění, s parézami a svalovými atrofiemi. - Ztráta jedné horní končetiny v ramenním kloubu nebo s velmi krátkým pahýlem - Úchopová ztráta obou rukou - Ztráta jedné dolní končetiny v kyčelním kloubu nebo s velmi krátkým pahýlem - Ztuhnutí obou kyčelních kloubů - Ztuhnutí obou kolenních kloubů - Chronická střevní onemocnění s těžkými poruchami pasáže při zavedené léčbě a značným snížením výkonnosti.
4) Velmi těžké postižení	<ul style="list-style-type: none"> - AIDS - plně rozvinutý, s orgánovými komplikacemi a selháváním imunity - Zhoubný nádor v průběhu onkologické léčby nebo neléčitelné formy - Poruchy psychického vývoje dětí – zvláště těžké poruchy (např. těžký autismus) - Těžká a hluboká mentální retardace (IQ pod 34) - Stav po úrazu hlavy s trvalými poruchami zvláště těžkého stupně, s narušenou integritou mozkových funkcí - Schizofrenie apod. – těžké formy - Paraplegie, kvadraplegie - Úplná nebo praktická slepota obou očí - Vrozená oboustranná praktická a úplná hluchota u dětí nebo praktická a úplná hluchota u dětí, která se vyskytla před rozvinutím řeči do ukončení povinné školní docházky - Koordinační poruchy a poruchy rovnováhy – těžká forma (s nemožností samostatného pohybu) - Nemoci plic s velmi těžkou funkční poruchou (FEV1: menší než 30 % náležitých hodnot nebo menší než 50 % náležitých hodnot s projevy respirační insuficience). - Srdeční postižení s poklesem výkonu již při lehkém tělesném zatížení (NYHA IV) - Transplantace jater – stav do dvou let - Úplná inkontinence moče nebo stolice - Vaginální píštěl – močová cesta – konečník – pochva - Transplantace ledviny – stav do dvou let - Ztráta obou horních končetin nebo úplná ztráta jedné horní a jedné dolní končetiny - Ztráta obou dolních končetin ve stehně - Chronická střevní onemocnění s těžkými poruchami pasáže při zavedené léčbě a značným snížením výkonnosti a snížením stavu výživy